

Dr. RAKCSÁNYI LÁSZLÓ EMLÉKEZETÉRE

(1901 – 1967)

1967. augusztus 29-én dr. Rakcsányi László egyetemi tanár, a Kertészeti és Szőlészeti Főiskola Borgazdasági Tanszékének vezetője, a mezőgazdasági tudományok kandidátusa több hetes kórházi ápolás után váratlan hirtelenséggel elhunyt. Munkatársai, kollégái, barátai, valamennyien mély megrendüléssel fogadtuk a szomorú hírt, hiszen nemcsak mint hazai és nemzetközi téren nagyra-becsült kiváló borászati szakembert tiszteltük Őt, hanem ismertük és szeretjük kedves, megragadó, segítőkész emberi egyéniségét is.

Munkásságának csúcspontján, életének 66. évében hunyt el Rakcsányi László professzor, aki évtizedeken át a magyar borászat egyik vezető egyénisége volt, s tragikus eltávozásával súlyos csapás érte borgazdaságunkat.

Rakcsányi László 1901. október 1-én született Budapesten. Küzdelmes, nehéz anyagi körülmények között eltöltött diákévek után jutott el választott hivatása gyakorlásának lehetőségéhez, műegyetemi tanulmányainak költségét saját magának kellett fedeznie, mivel szülei időközben meghaltak. Szívós munkája eredményeként 1925-ben nyert vegyész-mérnöki oklevelet a [budapesti Műegyetemen és a következő évben, 1926-ban mint gyakornok lépett állami szolgálatba az Ampelológiai Intézetnél, ahol 1959-ig dolgozott, később mint szakdíjnok, kísérletügyi segédvegyész, vegyész, fővegyész, majd mint a borászati osztály tudományos osztályvezetője. 1959-ben a Kertészeti és Szőlészeti Főiskola Borgazdasági Tanszékének vezetőjévé nevezték ki egyetemi tanári minőségben, ott dolgozott váratlan haláláig, érdemeinek kijáró nagy megbecsülés közepette.

Kutató, alkotó munkájának javarészét a Szőlészeti Kutató Intézetben végezte, ahol olyan kiváló szakemberekkel dolgozott együtt, mint Requinyi Géza, Pálinkás Gyula, Soós István, Szabó István, akikkel együtt a hazai borászati kutatás megalapozója volt. Külön fájdalom és veszteség számunkra, hogy tragikus halálával immár e nagy borásznemzedék utolsó tagja is eltávozott közülünk.

Az Intézet technológiai osztályán kezdetben a borászati melléktermékek hasznosítása és a szőlőkártevők elleni védekezőszerek vizsgálata képezte főfeladatát, majd munkatársaival együtt a modern borkezelés nélkülözhetetlen módszerét, a kékderítést dolgozta ki a sajátos magyar viszonyokra alkalmazva. E tárgykörökből az Intézet évkönyveiben és a szaklapokban számos tudományos és felvilágosító szócikket írt.

Alkotó munkájának legkimagaslóbb eredményeit a felszabadulás után az újjászervezett Szőlészeti Kutató Intézetben érte el. Számos kiemelkedő jelentőségű témával foglalkozott eredményesen, ezek közül a legfontosabbak: a szőlőtörköly és borseprő komplex hasznosítása, e két fontos nyersanyagban rejlő értékes anyagok maradéktalan kinyerési módszereinek kidolgozása; a vakuumos párlatkészítések technológiájának kidolgozása; szeszes italok ultrahangos érelése; az ioncserélő műgyantákkal történő borkezelési módszerek vizsgálata. Eredményes munkásságát igen sok értékes tudományos közleménye, szócikke, szakkönyve és a gyakorlati borászatban megvalósított eljárása bizonyítja.

Rakcsányi Lászlót kitűnő elméleti felkészültsége, fáradhatatlan, kitartó munkája és páratlan gyakorlati érzéke segítette ahhoz, hogy nemcsak hazai,

hanem nemzetközi viszonylatban is elismert, megbecsült borászati szaktekin-
téllyé válják. Munkáját, eredményeit a külföldi borászati körök is mindenkor
nagy figyelemmel kísérték és nagyra értékelték. Nemzetközi elismerését jelzi,
hogy több esetben tagja volt az OIV borászati munkabizottságának. A szeszes
italok ultrahangos érleléséről készített egyik utolsó munkája is az OIV múltévi
Közgyűlésén nagy elismerésben részesült.

1959-től a Borgazdasági Tanszék vezetőjévé történt kinevezése után új
feladattal foglalkozott: a felnövekvő fiatal borásznemzedék magasszintű okta-
tásával, nevelésével. Ezt a munkakört is igen nagy ambícióval, eredményesen
végezte. A hallgatókkal nagy szeretettel, közvetlenséggel foglalkozott. Jelentős
szakírói munkássága mellett nagy figyelmet fordított a hallgatóság színvonalas
és korszerű jegyzetekkel és tankönyvvel történő ellátására. Munkatársaival együtt
elkészítette az 1961-ben megjelent Borászat című tankönyvet, amelyet a Mező-
gazdasági Könyvkiadó az év legjobb szakkönyve címmel tüntetett ki.

Rakcsányi László igen jelentős munkát vállalt a különböző szakmai bizott-
ságokban és egyesületekben is. Elnöke volt az Országos Borvizsgáló Szakértő
Bizottságnak, az Élelmiszeripari Tudományos Egyesület Borászati Szakosztályá-
nak, valamint az 1960., 1962. és 1964. évi Budapesti Nemzetközi Borversenyek-
nek. Tagja volt a Tudományos Akadémia Kertészeti Főbizottságának. Vala-
mennyi jelentősebb hazai szakbizottságban szószólója volt a magyar borászat
fejlesztésének, korszerűsítésének. Ezenkívül számos szaklapban fejtett ki aktív
tevékenységet, mint szerkesztő szakíró és lektor, így az Élelmiszervizsgálati
Közleményekben is.

Kutató munkájának elismerésül 1951-ben a Szőlészeti Kutató Intézet
technológiai osztályának vezetőjévé nevezték ki, 1952-ben pedig az intézetvezető
tudományos helyettese lett. 1953-ban a Tudományos Minősítő Bizottság a mező-
gazdasági tudományok kandidátusa fokozatba sorolta. 1951-ben a Magyar Nép-
köztársaság Érem arany fokozatával, 1958-ban pedig a Szocialista Munkáért
érdeméremmel tüntették ki. Oktató és kutató munkásságáért, valamint sok-
irányú szakmai tevékenységének elismeréseként 1963-ban a Kertészeti és Szőlé-
szeti Főiskola Tanácsa Entz Ferenc emlékéremmel tüntette ki.

Rakcsányi László tudósi, szakmai, nevelői nagysága mellett, mint ember is
kiváló volt. Volt munkatársai, mindannyian szeretettel, fájdalmas szomorúság-
gal, őszinte megbecsüléssel emlékezünk kedves, derűs, nyugodt, segítőkész
emberi egyéniségére.

Lehetetlen dolog néhány sorban Rakcsányi László alkotómunkában gazdag
életéről megközelítő képet is adni, hiszen lefogja, megzavarja a gondolatokat
maga a megnyilatkozási forma is: hogy már pusztán emlékezés az, amit róla
mondhatunk.

Emlékét úgy tudjuk legjobban megőrizni és megbecsülni, hogy minden
erőnkkel igyekezzünk alkotómunkájának gazdag eredményeit mindinkább köz-
kincsé tenni a magyar borgazdaság fejlesztése érdekében.

dr. Ferenczi Sándor